

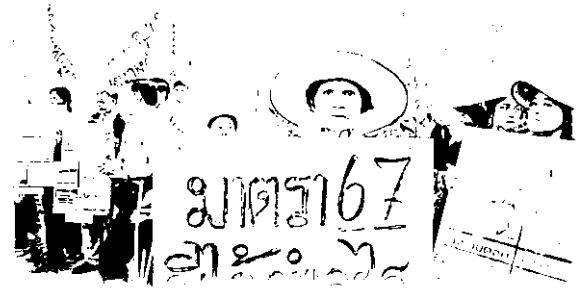
ยกถัดไปของชาวมอบตาพุด สู้ต่อ...บนฐานข้อมูลวิชาการ

ห ลังจากมีคำสั่งศาลปกครองกลางตัดสินในคดีมอบตาพุด ให้ยึดการประกาศกิจการรุนแรง 11 ประเภท ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ 76 โครงการ ซึ่งมีคำสั่งระงับโครงการชั่วคราวสามารถดำเนินการต่อไป มีเพียง 2 โครงการที่ยังต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาตจนกว่าจะดำเนินการตาม มาตรา 67 วรรคสอง โมหลักรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 นั้นหมายความว่า 11 ประเภทกิจการไม่รุนแรงสามารถเดินหน้าการผลิตอุตสาหกรรมต่อไปได้ ส่วน 2 โครงการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ได้แก่ โครงการผลิตเอทิลีนออกไซด์และเอทิลีนไกลคอล (ส่วนขยาย) ของบริษัท ทีไอซี ไกลคอล จำกัด ของ บมจ. ปตท.เคมีคอล และโครงการขยายกำลังการผลิตไวโนลคลอไรด์โมโนเมอร์ของ โรงงานที่ 1 และโรงงานที่ 2 ของ บมจ.ไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์

นายอานันท์ ปันยารชุน ในฐานะคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร หรือ คณะกรรมการ 4 ฝ่ายเพื่อแก้ไขปัญหามอบตาพุด ออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลชี้แจงเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตัดจำนวนโครงการ หรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จากที่คณะกรรมการ 4 ฝ่ายเสนอไป 18 ประเภทกิจการ เหลือ 11 ประเภทกิจการ

สุทธิ อัชฌาศัย แกนนำเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก ระบุว่า

พอใจเพียงกรณีศาลยอมรับสิทธิชุมชนตามมาตรา 67 เท่านั้น แต่ยังไม่พอใจในทางคดี เพราะทำให้โครงการจำนวนมากหลุดจากการปฏิบัติตามมาตรา 67 หลังจากนั้นหรือกับชาวบ้านว่าจะเดินหน้าอุตสาหกรรมต่อไปอย่างไร

แนวทางการต่อสู้ของชาวบ้านยังคงไม่สิ้นสุด ตราบที่ยังมีช่องทางให้ต่อสู้ ระหว่างที่ชาวบ้านเตรียมดำเนินตามกลไกทางกฎหมายต่อไป องค์กรอื่นที่ไม่มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐและกลุ่มอุตสาหกรรมในนิคมได้มาประสานความร่วมมือ โดยการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่มอบตาพุด โดยแผนงานสร้างเสริมการเรียนรู้กับสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อการ

พัฒนานโยบายสาธารณะที่ดี (นสธ.) ม.เชียงใหม่ สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ทำงานร่วมกับ ม.ศิลปากร ม.เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ระยะเวลาของ เทศบาลเมืองมอบตาพุด เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

ศ.ดร.มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด ผู้อำนวยการ นสธ. กล่าวว่า การลงนามครั้งนี้เพื่อร่วมมือกันดำเนินโครงการวิจัยทางวิชาการ ร่วมกับภาคประชาชน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในมอบตาพุดและพื้นที่โดยรอบ พร้อมจัดตั้งและเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมและสุขภาพภาคประชาชน เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลของมอบตาพุดที่เปิดกว้างให้ทุกฝ่ายสามารถเข้ามาค้นหาหรือใช้ประโยชน์ได้

รศ.ดร.อรุณี อินทรไพโรจน์ ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและ

เทคโนโลยีสารสนเทศ ม.เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เปิดเผยว่า ในส่วนของมหาวิทยาลัยจะดำเนินการเปิดตัวเว็บไซต์ของมอบตาพุดในลักษณะเว็บเก็บข้อมูลพื้นฐานของชุมชน รวบรวมข้อมูลบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมมอบตาพุด และ จ.ระยองทั้งหมด ลงถึงไปถึงผู้บริหาร การเกิดอุบัติเหตุในระหว่างการผลิตเหล่านี้เป็นต้น โรคที่เกิดจากสารเคมี สถิติการเกิดโรค กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บัญชีรายชื่อสารเคมี หน่วยงานที่กำกับดูแลมอบตาพุด พร้อมกับปิดพื้นที่โซเชียลมีเดีย ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล แต่ในช่วงแรกเว็บนี้จะพ่วงอยู่ ม.เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

"ปัญหาหมอกควันเกิดมาตั้งแต่ปี 2535 เริ่มส่งผลกระทบต่อแล้วแต่ปล่อยให้ยืดเยื้อมาถึงปี 2553 มีข้อมูลว่าคนระยองมีรายได้ต่อหัวสูงที่สุดในประเทศคือ ประมาณ 1 ล้าน ขณะที่โดยเฉลี่ยคนจังหวัดอื่นมีรายได้ต่อหัวแค่ 1 แสนบาท แต่ปรากฏว่าคนมอบตาพุดไม่ได้ประโยชน์ตรงนี้ องค์การปกครองท้องถิ่นไม่สามารถเก็บภาษีจากบริษัทได้ เพราะหลายแห่งจดทะเบียนในกรุงเทพฯ เงินตรงนี้ไม่กลับสู่ชุมชนเพื่อกลับมาเป็นสวัสดิการที่ดีมาดูแลชาวบ้านได้" นักวิชาการด้านไอทีสะท้อนปัญหาให้เห็นว่า ชาวบ้านไม่มีข้อมูลที่ถูกต้องเมื่อไปเรียกร้องก็ไม่ได้รับความเชื่อถือ ไม่มีใครเห็นความสำคัญ

ข้อมูลรอบด้านของภาคความเสียหายทั้งด้านมลพิษในอากาศ ความเป็นพิษของน้ำ เหล่านี้ต้องตีแผ่ออกมาให้เป็นวิทยาศาสตร์ เชื่อว่าจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ ในบทบาทของ ม.ศิลปากร โดย รศ.ดร.เรณู เวชรรัตน์ วัฒน อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ ม.ศิลปากร ได้เข้ามาเป็นแกนหลักในการ

เฝ้าระวังและจับตาดูการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต

"สารเคมีรั่วในพื้นที่มอบตาพุด แจ็งเหตุด้วยวิธีสังเคราะห์เอเอ็มเอส หรือน้ำมันเตาตก แก๊ซด้วยการอัดชั้นโลดเพื่อให้กระจาย สารเคมีลงสู่แหล่งน้ำบริเวณชุมชนรอกยายชา ตรวจสอบโลหะหนักในบ่อน้ำ แก๊ซปัญหาด้วยวิธีการไม่ใช่บ่อที่ปนเปื้อน" ดร.เรณู เล่าถึงตัวอย่างการจัดการปัญหาใน

มอบตาพุดที่ผ่านมา โดยจะนำไปสู่เหตุผลว่าจำเป็นต้องใช้วิทยาศาสตร์มาอ้างอิงในการที่จะยืนยันว่าชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนจากสารพิษจริง นอกจากการตรวจสอบสุขภาพตรวจเลือดของชาวบ้านแล้ว ในการทำงานด้านวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยโดยใช้การเปลี่ยนแปลงของสัตว์ เช่น ไล่เดือนที่บ่อขยะ หอยปลาในทะเล กบ คางคก สัตว์เหล่านี้เป็นตัวชี้วัดสารพิษได้ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้เริ่มศึกษาวิจัยมาตั้งแต่ปี 2550

"ใช้สิ่งมีชีวิตเป็นยามเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม

ในมอบตาพุด" นักวิทยาศาสตร์จาก ม.ศิลปากร ว่า

แกนนำเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก กล่าวต่อว่า ที่ผ่านมามาภาคประชาชนใช้เครื่องมือการขับเคลื่อนผ่านการยื่นเรื่องร้องเรียน เมื่อยื่นเรื่องแล้วไม่นำไปสู่การแก้ไข จึงยื่นเรื่องฟ้องศาลเมื่อนำไปสู่การพิจารณา หากไม่มีการพิจารณาจึงนำไปสู่การชุมนุมเคลื่อนไหว เนื่องจากเป็นคนจน ไม่สามารถจะจ้างบริษัทที่ปรึกษาที่มีความรู้ทางวิชาการมาสร้างเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาเชิงวิชาการ ครั้งนี้จะเป็นนิมิตหมายใหม่ที่จะนำความรู้ไปสู่ประชาชน

"ความตั้งใจของเรามาตาพุดไม่ใช่เป็นเหยื่อของงานวิจัยต่อไป แต่มาตาพุดจะเป็นจุดเปลี่ยนแปลงงานวิจัยเมื่อนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงใช้องค์ความรู้ให้อยู่กับประชาชนให้อยู่กับท้องถิ่น และประชาชนสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่นั่นผลักดันไปสู่การแก้ปัญหาอย่างตรงจุด เป็นจุดพลิกผันเพื่อให้เกิดการผลักดันอย่างยุติธรรม เรารู้ว่าทุกข้อของมอบตาพุดคือปัญหา เรารู้ว่าสมุทัยของมอบตาพุดคืออะไร ที่ผ่านมายังไม่เคยเจอนิโรธ หรือมรรค ทนทางที่จะดับทุกข์ได้" แกนนำเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกให้มุมมอง

หากการใช้ข้อมูลแล้วนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้พื้นที่อุตสาหกรรมอยู่กับชุมชนได้อย่างสันติ ความร่วมมือลักษณะนี้จะเป็นโมเดลลดความขัดแย้งที่จะนำไปปรับใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป.